

VERTROUWELIJK

Naam dienstonderdeel
Belastingdienst/ Toeslagen

Contactpersoon

T
M

Positionering Opzet/Grove schuld binnen Toeslagen

memo

Datum
4 februari 2016
Versienummer
0.3

Aanleiding

Het LIC behandelt ongeveer 50.000 persoonlijke betalingsregelingen voor Toeslagen (de zogenaamde TG304¹) op jaarbasis, waarbij in de helft van de gevallen beoordeeld wordt of er sprake is van opzet/grove schuld. Het verschil met een betalingsregeling van Belastingen is dat bij Toeslagen beoordeeld moet worden of er sprake is van opzet/grove schuld (artikel 7 lid 6 uitvoeringsregeling AWIR). Dit brengt met zich mee dat in de fase van de terugvordering beoordeeld wordt of er sprake is van opzet en grove schuld bij de totstandkoming van de toeslag. De consequentie van deze vaststelling is dat de belanghebbende zijn gehele toeslagschuld binnen 24 maanden moet terugbetalen ongeacht zijn financiële positie. Als de belanghebbende niet in staat is om de schuld te voldoen wordt de post, na het uitvaardigen van een aanmaning en een dwangbevel, op dynamisch monitoren gezet. ²

Het vaststellen van opzet/grove schuld vraagt een zorgvuldige individuele beoordeling en wordt gecommuniceerd met de belanghebbende. In 10 % van de gevallen leidt de vaststelling opzet/grove schuld tot een bezwaar- of beroepsprocedure.

Het LIC heeft aangegeven van mening te zijn dat de beoordeling van opzet/ grove schuld in feite aan de kant van de heffing moet gebeuren, dus meer aan de voorkant. B/Toeslagen onderschrijft deze mening en onderzoekt met deze notitie op welke wijze het haalbaar en wenselijk is de vaststelling van opzet en grove schuld meer naar de voorkant te halen.

¹ Een verzoek om een persoonlijke betalingsregeling wordt ingediend als belanghebbende van mening is dat hij niet binnen 24 maanden kan terugbetalen.

² Als er geen sprake is van opzet/grove schuld krijgt de belanghebbende een regeling voor 2 jaar gebaseerd op zijn betalingscapaciteit en kan er nog 3 jaar met de terugvorderingsbeschikking worden verrekend. Na deze 3 jaar wordt er niet meer ingevorderd. Als er in deze situatie geen betalingscapaciteit is wordt de terugvorderingsbeschikking niet ingevorderd maar kan er nog wel 3 jaar verrekend worden.

VERTROUWELIJK

Pagina 1 van 4

Voordelen positionering opzet/grove schuld bij de vaststelling van het recht

In de huidige situatie is het niet mogelijk, qua techniek en massaliteit, om elke formele beschikking te beoordelen op opzet/grove schuld. Een optie is te beginnen met de uitworp van de risicoselectie, welke is belegd bij de IST-teams. Op grond van de bevindingen van het IST-team wordt er in voorkomende gevallen geen recht verleend, wat leidt tot een beschikking. De reden waarom er geen recht wordt verleend wordt niet gecommuniceerd met de belanghebbende. Bij belegging aan de voorkant zal dit wel moeten met alle gevolgen van dien als het gaat om daaropvolgend bezwaar en beroep.

De vaststelling opzet/grove schuld (inclusief motivering en onderbouwing daarvan) moet vervolgens raadpleegbaar zijn voor de invordering op het moment dat er wordt verzocht om een persoonlijke betalingsregeling of het verzoek om een schuldsanering. Een applicatie die in deze materie voorziet is er op dit moment niet.

Nadelen positionering opzet/grove schuld bij de vaststelling van het recht

Het huidige terugvorderingsbeleid is zo ingericht dat elke terugvordering, of deze nu is ontstaan door opzet/grove schuld of niet, een centrale betalingsregeling (CBT) krijgt aangeboden. Als er binnen de centrale betalingsregeling wordt betaald speelt opzet/ grove schuld geen rol. Bij een beoordeling aan de voorkant wordt een belanghebbende geconfronteerd met het etiket opzet/grove schuld met alle gevolgen van dien in de zin van klachten, bezwaar en beroep.

Er wordt mogelijk werk gecreëerd aan de voorkant dat er anders niet zou zijn omdat bij niet al te hoge terugvorderingsbedragen belanghebbenden gewoon gaan terugbetalen en er geen communicatie is over opzet/grove schuld.

Op het moment dat opzet/grove schuld wordt vastgesteld moet dit gecommuniceerd worden met belanghebbende. De bewijslast voor opzet/grove schuld ligt bij Toeslagen.

In de huidige situatie speelt de consequentie van de vaststelling opzet/grove schuld eerst in het invorderingstraject een rol. Hierdoor wordt de vaststelling van de opzet/grove schuld en de gevolgen daarvan, afhankelijk of dit aan de voorkant of de achterkant plaats vindt, op een ander moment in het proces behandeld.

Op het moment dat de opzet/grove schuld wordt gecommuniceerd met belanghebbende moet men voorbereid zijn op de reacties die dit oproept in de zin van bezwaar en beroep.

Met de huidige systematiek van de risicoselectie en uitval/uitworp is het niet mogelijk alle gevallen die in aanmerking komen voor opzet/grove schuld te beoordelen. Dit brengt met zich mee dat een deel van het proces opzet/grove schuld aan de kant van de vaststelling van het recht wordt behandeld en een ander deel voorbehouden blijft aan invordering Toeslagen.³ De vraag is of deze situatie wenselijk is.

Huidige situatie

De ervaring heeft inmiddels uitgewezen dat de opzet/grove schuld problematiek voor een groot deel een handmatig en arbeidsintensief proces is. In het primaire besluit moet gemotiveerd worden waarom er sprake is van opzet/grove schuld. Het percentage beroepszaken waarbij B/Toeslagen in het gelijk wordt gesteld is nu aanzienlijk maar staat of valt met de kwaliteit van de daaraan voorafgaande beslis- en bezwaarprocedure. Op dit moment wordt dit werk gedaan door HBO+ uitzendkrachten. Het voornemen is dit werk onder te brengen in de productieteams met medewerkers op C-niveau en bij bezwaar mogelijk E-niveau.

³ Dit probleem doet zich nu ook al voor. In het invorderingstraject wordt opzet/grove schuld vastgesteld en op een later moment legt Toeslagen een boete op.

Wil B/Toeslagen de kwaliteit van het proces behouden dan is minimaal C niveau vereist voor de huur- en de zorgtoeslag met ondersteuning van E niveau. Voor de KOT is het wenselijk dat dit werk op E niveau wordt gedaan. Bezwaren dienen te worden behandeld door medewerkers op minimaal E niveau. Daarbij rijst de vraag of dergelijke zaken zich wel lenen voor een behandeling in een productieteam omdat er een spanningsveld is tussen de massaliteit van werkzaamheden en het maatwerk wat vereist is bij het vaststellen van opzet/grove schuld.

Opties voor de nabije toekomst

1. B/Toeslagen geeft een bindend advies over opzet/grove schuld op het moment dat er bij het LIC een verzoek TG304 is gedaan.

Het LIC ontvangt het verzoek TG304 en na het doorlopen van de op dit moment willekeurige doelmatigheidsgrenzen wordt B/T om een gemotiveerd oordeel gevraagd of er sprake is van opzet/ grove schuld. Het LIC behandelt vervolgens de TG304, zoals het berekenen van de betalingscapaciteit. De TG304 beslissing is vatbaar voor bezwaar en beroep en wordt behandeld door het LIC.

De beoordeling van opzet/grove schuld wordt belegd bij de IST-teams. Het beoordelen vraagt raadpleging van diverse systemen waarbij zorgvuldigheid en snelheid van belang is. Met één zaak is een medewerker gemiddeld 3 uur bezig. Gezien de aantallen zijn 15 á 20 Fte's nodig waarbij er eerst een opleidingsinspanning moet plaats vinden. Deze optie verdient zich niet één op één terug bij het LIC omdat het LIC belast is met de behandeling van bezwaar en beroep. Vaststelling en uitvoering en de bij behorende expertise ligt daardoor op twee verschillende onderdelen van de organisatie.

2. Bij een TG304 verzoek stelt B/Toeslagen opzet/grove schuld vast en vaardigt een vaststellingsbeschikking uit. Het LIC behandelt het inhoudelijke verzoek en vervolg bezwaar en beroep.

Deze vaststellingsbeschikking is vatbaar voor bezwaar en beroep zodat termijnen afgewacht moeten worden voordat de behandeling TG304 zijn weg kan vervolgen. Een opleidingsinspanning voor Toeslagen en bij voorkeur de IST-teams zal moeten plaats vinden. Omdat de vaststellingsbeschikking meer vraagt dan een advies zijn er gezien de aantallen (volgens een voorlopige berekening) 25 á 35 Fte's nodig waarbij er eerst een opleidingsinspanning moet plaats vinden.

De inhoudelijke behandeling van de TG304 vindt vervolgens plaats bij het LIC. Bij Toeslagen ontstaat een nieuwe werkstroom terwijl bij het LIC de werkstroom minder complex wordt omdat de focus met name zal liggen op de berekening van de betalingscapaciteit. Wat blijft is dat de burger de mogelijkheid heeft om op twee (2) momenten in dit proces in bezwaar en beroep te gaan.

3. De huidige werkzaamheden blijven binnen het LIC belegd maar het zijn formatie plaatsen van Toeslagen.

De werkzaamheden van het proces TG304, vaststellen opzet/grove schuld, berekenen betalingscapaciteit, behandeling bezwaar en beroep vindt nu plaats in een productieteam van het LIC.

Afhankelijk van de andere werkstromen bij het LIC wordt een deel van deze medewerkers op andere processen ingezet waardoor de voortgang en kwaliteit van het werk onder druk staat. De opleidingsinspanningen bieden op deze wijze niet veel soelaas. De praktijk wijst verder uit dat deze werkstroom onder het vergrootglas ligt van de Nationale Ombudsman en de sociaal raadslieden.⁴

Het vastleggen van formatieplaatsen voor Toeslagen heeft als voordeel dat de opleidingsinspanningen zich lonen en dat de voortgang en de kwaliteit kan worden gewaarborgd bij een en het zelfde dienstonderdeel.

Besluitvorming

Op dit moment zijn met name uitzendkrachten belast met het proces TG304. Omstreeks juni 2016 lopen de contracten af zodat het van belang is tijdig maatregelen te nemen om het proces te borgen.

Welke optie heeft de voorkeur van het MT en vraagt nadere uitwerking?
Of ziet het MT nog andere mogelijkheden?

⁴ Een uitvloeisel van dit proces is het vaststellen van de beslagvrije voet.